

מנחות דף לג

עניין: מזוזה - שמירה

מהרש"א ח"א

כפרש"י יד ימינך שהמזוזה היא מימין ביאה. ואמר יומם השמש וגו'. לפי שכל המאורעות רעות הבאות בעולם נתנו ציד מזלות השמים שיעקרו חמה ולבנה וכוכביהם והם המתנגדים לאומה הישראלית כמו שאמרו בא' אין מזל לישראל על כן אמר שצמנות המזוזה השמש והירח לא יכבה כי ה' ישמרך מכל רע שיתעורר מהם לבא עליך ולפי שאמר בענין שצמנותך צפנים ישמרך הקצ"ה מצחוק דהיינו יד ימינך ימין ביאתך לבית ושמה אמר בלאתך לא יהיה שומרך ע"כ אמר ה' ישמר לאתך וצאך וגו' שישמור צמנות מזוזה לאתך דהיינו מצחוק כמו צחצח מצפנים ודו"ק:

ברכי יוסף

ג (הגה שם) יניח ידו על המזוזה וכו'. והאר"י דצ"ל [שם פ"ג משנה א] כתב יניח אצבעו הנקרא אמה על שדי וינשקנה, ויתפלל לה' שישמרנו בשם שדי וחילופו באותיות המאוחרות תכ"ה שיצילנו מיצר הרע [שם משנה ט]: (ברכי יוסף אות ד)

רמב"ם פ"ה מהלכות מזוזה

וחסר או שהוסיף מבפנים אפילו אות אחת הרי זו פסולה: ד' ימנהג פשוט שכותבים על המזוזה מבחוץ כנגד הריח שבין פרשה ג' לפרשה שדי ואין בזה הפסד לפי שהוא מבחוץ. אבל אלו שכותבין מבפנים שמות המלאכים או שמות קדושים או פסוק או חותמות הרי הן בכלל מי שאין להם חלק לעולם הבא. שאלו המפשים לא די להם שבטלו המצוה אלא שעשו מצוה גדולה שהיא יחוד השם של הקב"ה ואהבתו ועבודתו כאילו הוא ודקמיע של הניית עצמן כמו שעלה על לבם הסכל שזהו דבר המהנה בהבלי העולם: ה' [ה] ומצוה לכתוב על הארץ בשיטה אחרונה בין בראש בין (*באמצע) השיטה. והנהגו

כסף משנה

ד' מנהג פשוט שכותבין על המזוזה מבחוץ כנגד הריח שבין פרשה לפרשה שדי ב'. ובספר הזוהר פרשת ואמתן שרין לכתוב שדי מבחוץ כנגד חיצה והיה שפנים: ועל מה שאמר רבינו אבא אלו שכותבים מבפנים שמות המלאכים וכו'. כמז הרמ"ך דמסקת ע"ז משמע מהא דאמר אונקלוס לגונדא דרומאי כי הקדוש ברוך הוא עושה המזוזה לשמור ישראל מבחוץ. ויש לדחוק דאונקלוס הוא דאמר להו לאחשביניהו לישראל עכ"ל. ואין זו טענה דהא בפרק הקומץ (דף ל"ג:) גבי מזוזה לרין להניחה בטפח הסמוך לר"ה אמר רב הונא מ"ט כי היכי דתנטריה לכך צ"ל דאין הכי נמי שהמזוזה שומרת הבית כשהיא כחוצה כחקה לא המלאכים הכתובים בה מצפנים וגם אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית אלא לרין שיכון לקיים מצות הקדוש ברוך הוא וממילא נמשך ששמור הבית:

כל בו סי' צ

ומנהג פשוט¹⁷ שכותבין על המזוזה מבחוץ, כנגד הריח¹⁸ שבין פרשה לפרשה, שדי, ואין בזה הפסד, לפי שהוא מבחוץ. וטעם¹⁹ למה כותבין זה השם יותר מן האחרים, לפי שהוא נוטריקון שומר דירת ישראל. ואלו האנשים²⁰

שולחן ערוך יו"ד סי' רפה

ב' ב' נתינתה (ב) ג' בשפח החיצון: הגה [ה] י"ט אומרים כשאלים (ב) יוצא מן הבית ג' ד' י"ט י"ד על המזוזה ד' [ה] ויאמר ה' ישמר לאמי וגו' [ע"פ מהלל קכא, ט] וכן כשיכנס אדם לבית יניח ידו על המזוזה:

ש"ד

סעיף ב' [וס"ק ב"ג]: ד' ויאמר ה' ישמר ב'. וכשיוצא לדרך חוץ לעיר יניח ידו על המזוזה ויאמר בשמן ט"ל אטל"ה, כי ט"ל בגימטריא כו"ו¹, מהרי"ל שם [לקוטס ממנה"ש עמוד מלדן] ומציאו דרכי משה [אות ב]:

זוהר ואתחנן ח"ג דף רסו ע"א

חיילי כללו רשימין ברישית דמלכא כדין דחלין מניה וערקין מקמיה. ת"ח והיה שמה קרישא מתחא לעילא ועל דא שדי אחרשים מלכר לקבלי שמה דא (א) והי"ה גלגו שדי מלכר למאי נטיר ב"ג מכל סטרין מלגאו ומלכר. א"ר אבא כמה חיילין

מהרש"א ח"א ברכות טו :

בפרש שדי מלכים ב'. כי זה השם היוצא מפרשת ק"ש להגין על האדם משידין ורוחין כדאמרין פרק ב' דשבעות (טו): צריך של פגעים יושב בסתר עליון כלל שדי וגו' וע"כ כותבין זה השם על המזוזה מבחוץ נגד פ' שמע שפנים ואמר אם מדקדק

שולחן ערוך יו"ד סי' רפה

מ"א אסור להוסיף בה מאומה [י"ט] אלא שמבחוץ כותבין שדי כנגד תיבת ויהיה שבפנים: הגה [ב] ויש אומרים נגד הריח שבין הפרשיות¹⁷ וכן נוהגין¹⁸ ומניחין נקב בקנה נגד שם שדי [כא] שיהא נראה מבחוץ¹⁹ עוד נוהגין לכתוב מבחוץ (ו) י"א כו"ו צמוכס"ו כו"ו²⁰ נגד ה' אלהינו ה' ויהפוך אלה האותיות מכתבת המזוזה כדי שיגיע כל אות נגד האות שמתחלק בו באלפ"א בית"א (ז) אכל צפנים אין להוסיף שום דבר על שתי פרשיות:

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHASHTON